Pedrolians

Carles Molins
Pedrolià de tota la vida

Sempre és un bon moment per a descobrir Pedrolo, però trobo que els de la meva fornada (els darrers de fer batxillerat abans de l'enèsima reforma amb l'EGB) vam ser dels més afortunats; ens va enxampar l'adolescència durant aquells anys que el dictador Franco era a les acaballes o ja directament enterrat sota una llosa no sé si prou pesant. En aquells temps convulsos apareixien llibres de Pedrolo a un ritme esbojarrat. Els Sant-Jordis es convertien en un monocultiu pedrolià, perquè s'acabava abans el pressupost que no pas les seves novetats. I després hi havia les petites joies d'edicions primerenques que podies anar trobant a les llibreries de vell. Sort de la voracitat lectora d'aleshores que ens permetia reduir la pila de llibres pendents a un ritme assenyat.

No cal dir que, pels motius de censura que algú altre deu recordar amb prou encert en algun text del voltant, els llibres anaven apareixent totalment al marge de quan s'havien escrit. No solament era una explosió de gèneres, enfocaments, tècniques i estils, sinó que, a més, l'asincronia entre escriptura i edició encara ho feia, tot plegat, més fascinant.

Però, segurament, ja era així de variat en concepció; vull dir que, *Text/Càncer* i *Mecanoscrit del segon origen* són del mateix any, tant d'escriptura (1973) com d'edició (1974). Potser això el fa tan especial, que, malgrat abastar tota mena de gèneres i enfocaments, per sota sempre hi havia aquella pàtina Pedrolo, un llenguatge, unes construccions, uns noms (sobretot de les protagonistes), els títols de les obres sovint tan ben trobats. Ja només de pensar-hi faig salivera...

La meva generació, per motius obvis, no vam ser dels educats en el *Mecanoscrit* (nosaltres érem més de ser adoctrinats amb el *Cantar del mio Cid* i *La Celestina*), que, vulguis no vulguis, també és un pedigrí, no en va descobrírem Pedrolo per nosaltres mateixos. Potser per això, o perquè vam ser els encarregats de recomanar-lo com a lectura, ens va semblar una decisió molt assenyada introduir-lo a les escoles; no sé si va servir perquè la jovenalla agafés ganes de llegir més «Pedrolos», o de llegir qualsevol altre autor, però ha creat un imaginari comú entre diverses generacions (aquelles coses que ens fascinaven tant d'altres cultures). N'hi ha qui pensen que l'obra ha tapat l'autor; és possible, tot i que jo més aviat penso que, gràcies al *Mecanoscrit*, no el van tapar del tot. Perquè tots plegats (dretes i esquerres) de sobte van decidir que començava una nova etapa i que calia fer taula rasa d'autors, músics i pensadors que havien estat ben útils durant els anys anteriors però que ara més aviat feien nosa, com aquells amics d'infantesa que, amb el nou estatus, ja no fan per a tu. I encara pitjor si des de les universitats sempre havien trobat que no acabaves de fer-los el pes, per prolífic, per popular o per mandra d'abordar-lo. És clar que, els que sí que eren de la seva corda també van acabar, endreçadets i polits, a l'armari dels records, que, al cap i a la fi, el que triomfava era la *movida madrileña* i tota la gent dels anys difícils feia arnat.

Llibres i papers habitaven la taula d'on havien sortit tants moments de passió lectora.

La veritat és que la meva relació amb ell era de lector bocabadat més que de tracte personal. De fet, pel seu entranyable despatx hi devia passar tres o quatre vegades com a màxim; la primera per fer-hi una xerrada amb Leandre Terol per a un projecte d'entrevistes que no va quallar i que consistia, bàsicament, a perseguir els nostres ídols culturals i clavar-los la tabarra amb preguntes més o menys insubstancials (de fet, a banda d'ell, crec recordar que només vam enredar en Llach). Però allò ja ens va semblar màgia, érem allí, com uns intrèpids reporters esmunyint-nos entre bastidors, fent-nos els professionals mentre ens moríem de ganes de remenar la pila de llibres i papers que habitaven la taula d'on havien sortit tants moments de passió lectora i xerrant

amb el creador. És que, a més, era una persona la mar d'encantadora i amable! (no ve gaire a tomb, però no em puc estar de pensar també en el seu bon amic Joaquim Carbó).

Llevat d'algun cop que devíem coincidir al mercat de Sant Antoni (i que, lògicament, no era cosa de molestar-lo), el darrer cop que vaig parlar-hi devia ser en una enredada que li vam fer des de l'Associació de Joves Escriptors en Llengua Catalana, quan ens havíem empescat un premi de viatges en el temps i ell, pobrissó, va ser l'escollit per a inventar-se (i escriure) un argument que lligués les diverses narracions. No cal dir que allò no hi havia qui ho lligués i que prou sort vam tenir de la seva paciència i habilitat creadora perquè sortís una cosa raonablement digna, que va aparèixer a Pleniluni amb el títol de *Quarta dimensió*. (En aquella època, a l'AJELC encara hi quedàvem prou pedrolians malgrat que ja hi corrien caldersians i els primers monzonians.)

Encara recordo quan vaig assabentar-me que ell, el creador, tenia una filla.

Passats els anys, quan amb la Carmen Borja i la Lena Torre vam endegar un projecte impossible anomenat *Puzle* (*www.puzle.cat*), no em vaig poder estar d'incloure-hi, tant sí com no, *El millor novel·lista del món*, pura essència d'allò que, per a mi, entre altres meravelles, significava Manuel de Pedrolo: la desmesura literària des de la més estricta modèstia (un exemple que, mal m'està dir-ho, a la meva manera se m'ha acabat enganxant). Persona d'ordre, vaig contactar amb Edicions 62 per aconseguir-ne els drets de reproducció i, de retruc, amb l'Adelais, amb qui sorprenentment he acabat tenint més tracte que no pas amb el pare (amb moderació, com faig les coses que no són desmesurades). Encara recordo, segurament devia ser en el llibre de Jordi Coca, quan vaig assabentar-me que ell, el creador, tenia una filla (amb tretze anys no se m'havia acudit que aquell home podia fer coses normals com tenir fills, anar a treballar o refredar-se) i vet aquí que ara, quan coincidim amb l'Adelais, hi trobo el mateix escalf de quan vaig entrar aquell primer cop al despatx del carrer Calvet.

Pedrolo essencial, 7 tastets pedrolians